

Srpny aneb Pravdu díš, ale možná ne

Kristýna Skalníková

Psychické týrání může stejnou měrou devastovat mysl jako fyzické násilí, o tom dnes už není pochyb. Dosvědčit šrámy na duši ostatním a hlavně přiznat je sám sobě bývá složitější než ukázat modřiny na těle. O takřka neviditelné formě manipulace, v Česku stále nepříliš známém termínu gaslighting, pojednává s přesvědčivostí, ale v nevyrovnaném tempu literární prvotina *Srpny* od Jakuba Stanjury.

Gaslighting, druh nekalého ovlivňování cizích myšlenek, které jeho příjemce jen obtížně rozpoznává, se v poslední době začíná skloňovat také v tuzemských médiích a odborných kruzích. Manipulátor začne druhému zpochybňovat jeho vizi reality, až mu postupně vstíjí vlastní, která se nemusí zakládat na pravdě. V drtivé většině případů ani nezakládá.

Jenže co ona objektivní pravda vůbec znamená? Reflektuje naše vnímání okolního světa to, jaký ve skutečnosti je, nebo

si dění zkreslujeme? Takové otázky klade debut, jehož autor děj rozložil výhradně do titulních kalendářních měsíců, prodchnutých vztahovou inten-

Recenze

zitou horkých dní. Nutí tak domýšlet si, co se hlavní hrdince, lépe řečeno ústřední oběti, ve zbytku roku přihodilo.

Postava Daniely čelí duševnímu nátlaku zprvu ze strany nejbližších příbuzných, kdy s ním ještě statečně zápolí, na-

čež jako by jí později nezbyla energie na odolávání silnějšímu protivníkovi v podobě milostného partnera.

Manipulace v podání rodiny a posléze přítele se projevuje dosti rozdílně a předložený kolorit jejích možných způsobů, které nejsou zřejmé na první dobrou, se Stanjurovi povedl i s užitím nemnoha slov.

Srpny by mohly být výtečnou psychologickou drobnokresbou, kdyby jejich pisatel uspíšil a zkrátil vcelku rozvláchnou první polovinu. Její táhlost

naplno obrátí do trochu přehnané akcelerace až na posledních desítkách stran, což konzistentního udržení pozornosti nedocílí. Text přitom oplývá pozoruhodnou obrazotvorností, díky níž z toporných scén křesá nitru lahodící pasáže, a tak k jasnějšímu úspěchu stačilo málo.

Jakub Stanjura: *Srpny*
Host, 183 stran, 329 Kč

Hodnocení

75 %